

Vergaderjaar 2021–2022

28 286

Dierenwelzijn

29 683

Dierziektebeleid

Nr. 1236

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 april 2022

In deze brief informeer ik uw Kamer over de subsidieregeling pilots gezonde kalverketen. Deze regeling werd door mijn ambtsvoorganger aangekondigd in de brief van 18 mei 2021 (Kamerstukken 28 973 en 29 683, nr. 242) bij de Scenariostudie Kalverketen. Ik heb deze toezegging in antwoord op kamervragen van de BBB overgenomen (Aanhangsel Handelingen II 2021/2, nr. 1475).

Opgaven in de kalversector

De kalversector heeft grote opgaven op het gebied van emissies, dierenwelzijn en diergezondheid. Gezonde kalveren groeien beter en een goede gezondheid draagt bij aan het dierenwelzijn. Gezonde kalveren hebben minder antibiotica nodig en zullen minder vaak drager zijn resistente bacteriën. De diergezondheid van vleeskalveren is op dit moment onvoldoende geborgd. In een recent gepubliceerde studie over de jaren 2013–2016 heeft de helft van de geslachte kalveren matig tot ernstige longveranderingen en/of verklevingen ten gevolge van een doorgemaakte long- of borstvliesontsteking. Zestig tot tachtig procent van de kalveren heeft een maagzweer¹. Sinds bovengenoemde periode is het sterftepercentage bij kalveren gedaald evenals het antibioticumgebruik. Het antibioticumgebruik is echter nog steeds te hoog² en één (rosé) of twee (blank) van de vijf kalveren is bij de slacht drager van een ESBL (resistente bacterie)³. Een forse inzet op dierziektepreventie is daarom nog steeds relevant.

De melkvee- en kalversector werken samen aan het optimaliseren van de huidige keten. Zo hebben beide sectoren recent overeenstemming bereikt over de bestrijding van Infectieuze Bovine Rhinotracheïtis (IBR) en Bovine

¹ Pilotstudie implementatie welzijnsmonitor vleeskalveren, WUR, mei 2021

² SDa rapport, 2021

³ MARAN rapport 2021

Virus Diarree (BVD). Daarnaast lopen er onderzoeken bij zowel de kalver- als melkveesector, mede gefinancierd en begeleid door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) onder andere naar mogelijke oorzaken van de hoge ESBL-prevalentie. De sectoren ontwikkelden het KalfVolg-Systeem (KVS) en KalfOK waarbij 99% van de melkvee- en kalverhouders én transporteurs (KVS) en respectievelijk 97% van de melkveehouders (KalfOK) zijn aangesloten. Eerder onderzoek geeft aan dat er op managementniveau nog veel gezondheidswinst is te halen.

Hiervoor zou de focus moeten liggen op vakmanschap, kennis en gedrag van de melkvee-⁴ en kalverhouder⁵.

Het is noodzakelijk dat de sector stappen zet in het verbeteren van diergezondheid en dierenwelzijn, en het beperken van emissies. Ik ben met de sectoren in gesprek over hun inzet en wil hen daar bij voldoende voortgang ook in ondersteunen. De verbetering van het dierenwelzijn en de diergezondheid van kalveren zal ook onderdeel zijn van de eerder aangekondigde inzet om te komen tot een convenant en wetgeving met betrekking tot een dierwaardige veehouderij.

Subsidieregeling pilots gezonde kalverketen

Naast de ketenbrede inzet rondom het verbeteren van diergezondheid en dierenwelzijn zie ik ook individuele initiatieven die met vernieuwende vormen van het houden van kalveren de diergezondheid en het dierenwelzijn verbeteren. Deze initiatieven wil ik steunen. Daarvoor open ik op korte termijn een subsidieregeling.

Met deze samenwerkingsregeling pilots gezonde kalverketen wil ik systeeminnovatie en vernieuwing stimuleren en onderzoeken in welke mate een systeemverandering kan bijdragen aan een integrale oplossing van diergezondheids- en welzijnsproblemen. Als dergelijke aanpassingen effectief, haalbaar, betaalbaar en schaalbaar zijn, kunnen deze in de toekomst mogelijk een aanvulling vormen op eerder besproken en nieuwe managementmaatregelen. Voor deze regeling is € 10 miljoen beschikbaar uit het plattelandsontwikkelingsprogramma (Kamerstuk 28 625, nr. 194).

De regeling stimuleert de oprichting van samenwerkingsverbanden die kalveren afkomstig uit de melkveehouderij mesten, slachten en afzetten in de markt. Deze samenwerkingsverbanden ontwikkelen, toetsen en demonstreren concepten die – naar verwachting en in vergelijking met de huidige kalverketen – het welzijn en de gezondheid van deze vleeskalveren zullen verbeteren. Proefprojecten kunnen gebaseerd zijn op één van de scenario's uit de eerder met uw Kamer gedeelde Scenariostudie Kalverketen, of op een andere – door de aanvrager onderbouwde – verandering in de keten die tot het gewenste doel zal leiden. Deelnemers aan de regeling moeten de opgedane kennis voor anderen toegankelijk maken (uitvoering, verdienmodel en schaalbaarheid). De gezondheid en het welzijn van de kalveren wordt onafhankelijk gemonitord. Deze monitoring zal in lijn zijn met de pilotsstudie implementatie welzijnsmonitor vleeskalveren (WUR, 2021).

De regeling subsidieert de kosten voor oprichting van het samenwerkingsverband, het uitvoering van het proefproject en aan de uitvoering verbonden fysieke investeringen. Deze investeringen mogen ook betrekking hebben op het verbeteren van het dierenwelzijn, anders dan door het verbeteren van de diergezondheid alleen. Het betreft een

⁴ Vitale kalveren en de transitie naar een kringloopveehouderij. WUR, juli 2020

⁵ Bijlagen bij Kamerstuk 29 683, nrs. 235 en 252

tenderregeling. Aanvragen worden per thema (scenario) gerangschikt op verwachte effectiviteit, efficiëntie, haalbaarheid en innovativiteit. Voorstellen dienen minimaal 20 (van 36) punten te halen om in aanmerking te komen voor subsidie. Bij overtekening van de regeling zullen per thema de aanvragen met de meeste punten worden gehonoreerd.

Ik ben voornemens de Regeling pilots gezonde kalverketen binnenkort te publiceren en open te stellen. Zodra alle verzamelde gegevens uit deze Regeling verzameld en verwerkt zijn, zal ik uw Kamer informeren over de uitkomsten.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
H. Staghouwer